

Sygn. akt *I 1 C 198/21 upr*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2021 roku

Sąd Rejonowy w Gdyni I Wydział Cywilny

w składzie: Przewodniczący: Sędzia Sławomir Splitt

Protokolant: Jolanta Migot

po rozpoznaniu w dniu 17 września 2021 r. w Gdyni na rozprawie

sprawy z powództwa **L. R.**

przeciwko **B. (...) Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu w G.**

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda **L. R.** na rzecz pozwanego **B. (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego w G.** kwotę **917,00 złotych** (dziewięćset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sygnatura akt: I 1 C 198/21

UZASADNIENIE

Powód L. R. wniósł pozew przeciwko B. (...) Niestandaryzowanemu Sekurytyzacyjnemu Funduszowi Inwestycyjnemu Zamkniętemu z siedzibą w G. o zapłatę kwoty 3.710,45 złotych, stanowiącą należności wyegzekwowane od niego w toku egzekucji komorniczej prowadzonej na podstawie nieprawomocnego nakazu zapłaty.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, iż w dniu 5 lutego 2016 roku pozwany uzyskał przeciwko niemu nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym. Nakaz zapłaty został zaopatrzony w klauzulę wykonalności w dniu 19 września 2016 roku. Następnie, na podstawie tytułu wykonawczego wszczęto przeciwko powodowi postępowanie egzekucyjne. Na tym etapie procesu powód uzyskał informację o wydanym przeciwko niemu tytule, albowiem do tej pory korespondencja do powoda była kierowana na nieaktualny adres. W następstwie wniesionego przez powoda zażalenia postanowieniem z dnia 18 sierpnia 2020 roku Sąd oddalił wniosek powoda o nadanie klauzuli wykonalności nakazowi zapłaty, co stanowiło z kolei podstawę umorzenia postępowania egzekucyjnego przez Komornika. Na kwotę dochodzonego przez powoda roszczenia składają się: kwota 3.399,01 złotych przekazana pozwanemu przez komornika w toku egzekucji, a także kwota 311,00 złotych tytułem kosztów egzekucyjnych ustalonych przez komornika. Powód wezwał pozwanego do zapłaty powyższej kwoty. Pozwany odmówił jednak spełnienia świadczenia wskazując, iż żądanie zwrotu jest niezasadne z uwagi na to, iż należy oczekiwać na prawomocne zakończenie postępowania. Z kolei komornik wskazał powodowi, iż o wyegzekwowaną należność w toku egzekucji i o koszty postępowania egzekucyjnego należy zwrócić się do B..

(vide: pozew, k. 3-7)

W sprzeciwie od wydanego nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa. Zdaniem pozwanej roszczenie o zwrot nienależnego świadczenia powstaje jedynie w przypadku ostatecznego i trwałego odpadnięcia podstawy prawnej, a nie powstaje w razie jej przejściowego odpadnięcia. Tym samym roszczenie powoda będzie zasadne dopiero w sytuacji oddalenia powództwa, względnie jego umorzenia. Skoro sprawa jest w toku powództwo jest bezzasadne i przedwczesne.

(vide: sprzeciw od nakazu zapłaty k. 46)

W toku postępowania powód cofnął pozew o zapłatę kwoty 3.399,01 złotych, ale jednocześnie rozszerzył żądanie pozwu o odsetki ustawowe od wspomnianej wyżej kwoty za okres od dnia 21 października 2020 roku do dnia 7 maja 2021 roku oraz o odsetki ustawowe od pozostałej kwoty 311,44 złotych za okres od dnia 21 października 2020 roku do dnia zapłaty. Przyczyną cofnięcia pozwu było dokonanie przez pozwanego zapłaty kwoty 3.399,01 złotych.

(pismo powoda z dnia 2 czerwca 2021 roku, k. 95- 97)

Postanowieniem z dnia 25 czerwca 2021 roku Sąd umorzył postępowanie w części, tj. co do kwoty 3.399,01 złotych.

(postanowienie, k. 107)

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 4 stycznia 2016r. B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G. wniósł do Sądu Rejonowego w Elblągu pozew przeciwko L. R. o zapłatę kwoty 4.940,23 złotych wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

(dowód: pozew, k. 3-4 akt sprawy Sądu Rejonowego w Opocznie o sygnaturze I C 152/21)

W dniu 5 lutego 2016 roku w sprawie o sygnaturze akt XNc 1702/16 Referendarz Sądowy Sądu Rejonowego w Elblągu wydał nakaz zapłaty zgodny z żądaniem pozwu. Nakaz zapłaty został wysłany pozwanemu na adres wskazany w pozwie. P. kierowana do pozwanego po dwukrotnym awizowaniu została uznana za skutecznie doręczoną. Następnie. Referendarz stwierdził prawomocność nakazu i zarządził zaopatrzenie go w klauzulę wykonalności. Tytuł wykonawczy wydano pełnomocnikowi powoda w dniu 19 września 2016 roku.

(dowód: nakaz zapłaty, k. 18 akt sprawy Sądu Rejonowego w Opocznie o sygnaturze I C 152/21)

W dniu 5 lutego 2020 roku wierzyciel B. (...) Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w G. złożył do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Radomiu A. W. wniosek o wszczęcie egzekucji na podstawie ww. tytułu wykonawczego. Postępowanie egzekucyjne toczyło się pod sygnaturą akt KM 407/20.

(dowód: wniosek egzekucyjny, k. 1 akt egzekucyjnych Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Radomiu A. W. o sygnaturze KM 407/20, tytuł wykonawczy k. 2 tamże)

Powód wniósł skargę na postanowienie Referendarza o nadaniu klauzuli wykonalności. Postanowieniem z dnia 18 sierpnia 2020 roku Sąd Rejonowy w Elblągu zmienił wydane postanowienie o nadaniu klauzuli wykonalności w ten sposób, iż oddalił wniosek powoda o nadanie klauzuli wykonalności.

(dowód: postanowienie, k. 53 akt sprawy Sądu Rejonowego w Opocznie o sygnaturze I C 152/21)

Postanowieniem z dnia 3 września 2020 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Radomiu A. W. umorzył z urzędu postępowanie egzekucyjne ustalając koszty niezbędne do przeprowadzenia egzekucji na kwotę 421,44 złotych. W toku egzekucji wyegzekwowano od dłużnika kwotę 3.710,45 złotych, w tym wierzycielowi przekazano kwotę 3.399,01 złotych (w tym zwrot części zaliczki w kwocie 86,60 złotych) oraz pokryto koszty egzekucyjne kwoty 311,44 złotych.

(dowód: postanowienie Komornika k. 62 akt egzekucyjnych Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Radomiu A. W. o sygnaturze KM 407/20)

Po zarządzeniu prawidłowego doręczenia powodowi nakazu zapłaty, L. R. wniósł sprzeciw od wydanego nakazu zapłaty. Sprzeciw doręczono pełnomocnikowi B. (...) w dniu 26 marca 2021 roku. Pismem z dnia 1 kwietnia 2021 roku B. (...) cofnął pozew.

(dowód: sprzeciw od nakazu zapłaty, k. 69-73 akt sprawy Sądu Rejonowego w Opocznie o sygnaturze I C 152/21, dowód doręczenia, k. 96 tamże, cofnięcie pozwu, k. 97 tamże)

Postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2021 roku wydanym w sprawie o sygnaturze akt I C 152/21 Sąd Rejonowy w Opocznie – któremu uprzednio przekazano sprawę – umorzył postępowanie. Postanowienie doręczono pełnomocnikowi B. (...) w dniu 26 kwietnia 2021 roku.

(dowód: postanowienie, k. 104 akt sprawy Sądu Rejonowego w Opocznie o sygnaturze I C 152/21, dowód doręczenia k. 105 tamże)

Pismem z dnia 28 września 2020r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 3.399,01 zł w terminie do dnia 20 października 2020r., wskazując, że po upływie tego terminu będzie naliczał odsetki za opóźnienie. W odpowiedzi, pismem z dnia 1 października 2020r. pozwany poinformował, że dopiero prawomocne zakończenie postępowania pozwoli stwierdzić, czy istnieją podstawy do zwrotu wyegzekwowanej kwoty.

(dowód: pismo powoda z dnia 28 września 2020r. wraz z dowodem nadania k. 14-15, pismo pozwanego z dnia 1 października 2020r. k. 16)

Pismem z dnia 15 września 2020r. powód zwrócił się do Komornika o zwrot kosztów postępowania i obciążenie nimi wierzyciela. Pismem z dnia 1 października 2020r. Komornik A. W. poinformował powoda, że koszty zostały rozliczone postanowieniem z dnia 3 września 2020r. i zostały wyegzekwowane przed uchyceniem tytułu wykonawczego, a zatem zwrot środków należy się od wierzyciela.

(dowód: pismo powoda z dnia 15 września 2020r. wraz z dowodem nadania k. 17-18, pismo Komornika z dnia 1 października 2020r. k. 19)

W dniu 7 maja 2021 roku pozwany zwrócił powodowi kwotę 3.399,01 złotych.

(dowód: potwierdzenie przelewu bankowego k. 88)

Sąd zważył, co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w całości na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony oraz znajdujących się w aktach Sądu Rejonowego w Opocznie o sygnaturze I C 152/21 oraz aktach Komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Radomiu A. W. o sygnaturze Km 407/20. Oceniając zebrany w niniejszej sprawie materiał dowodowy Sąd uznał, iż dowody z dokumentów w postaci tytułu wykonawczego, orzeczeń wydanych w toku postępowania rozpoznawczego, a także postanowienia Komornika o umorzeniu postępowania egzekucyjnego są w pełni wiarygodne, mają bowiem walor dokumentów urzędowych i w związku z tym korzystają z domniemania autentyczności i zgodności z prawdą wyrażonych w nich oświadczeń, których w toku niniejszego postępowania żadna ze stron nie kwestionowała w trybie art. 252 kpc. Sąd nie znalazł także podstaw do kwestionowania dokumentów prywatnych w szczególności wezwań do zapłaty i korespondencji stron, a także pism procesowych (pозew, wnioski egzekucyjne) wnoszonych przez pozwanego w toku spraw prowadzonych przeciwko powodowi. Wymienione dokumenty nie budzą żadnych wątpliwości Sądu co do ich autentyczności, nie noszą żadnych śladów podrobienia czy przerobienia ani innej ingerencji w jego treść.

Podstawę prawną roszczenia powoda stanowiły przepisy art. 410 kc w zw. z art. 405 kc. Zgodnie z treścią art. 405 kc kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, obowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości. Zgodnie z art. 410 § 1 kc przepisy dotyczące bezpodstawnego wzbogacenia stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego. Jak stanowi art. 410 § 2 kc świadczenie jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia.

Po częściowym cofnięciu pozwu przedmiotem rozpoznania było jedynie żądanie zapłaty kwoty 311,44 zł tytułem wyegzekwowanych kosztów egzekucyjnych, a także żądanie zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 3.399,01 naliczonych za okres od dnia 21 października 2020 roku do dnia 7 maja 2021 roku oraz odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 311,44 złotych za okres od dnia 21 października 2020 roku do dnia zapłaty.

Jeśli chodzi o kwestię kosztów egzekucyjnych, to należy wskazać, że koszty postępowania egzekucyjnego nie są świadczeniem nienależnym w rozumieniu art. 410 § 2 kc. Świadczeniem nienależnym w rozumieniu art. 410 § 2 kc mogły być wyłącznie kwoty świadczone na rzecz pozwanego i wzbogacające go. W tym zakresie nie mieszczą się koszty postępowania egzekucyjnego, bo choć doszło do zubożenia powoda, to pozwany korzyści tej nie uzyskał (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 czerwca 2014r., VI ACa 1582/13, L.).

Jednocześnie należy zauważyć, iż w związku z uchYLENIEM przez Sąd klauzuli wykonalności Komornik postanowieniem Komornika z dnia 3 września 2020 roku zakończył postępowanie egzekucyjne. Kończąc postępowanie egzekucyjne, Komornik ustalił koszty egzekucji na kwotę 421,44 zł, wskazując, że do kwoty 311,44 złotych zostały pokryte przez dłużnika. Podkreślić należy, że Komornik nie ma uprawnienia do obciążenia wierzyciela kosztami egzekucji związanymi z uchYLENIEM klauzuli wykonalności. Dłużnik może jednak uniknąć ponoszenia kosztów bezzasadnej egzekucji, jeżeli zaskarży postanowienie komornika w przedmiocie kosztów (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2012r., III CZP 47/12, L.). Dopiero bowiem Sąd rozpoznający środek zaskarżenia na postanowienie Komornika ma uprawnienia do badania i oceny zasadności wszczęcia egzekucji lub przyczyn umorzenia postępowania egzekucyjnego. W rozpatrywanym przypadku na orzeczenie Komornika powodowi przysługiwała skarga na czynności komornika, o czym zresztą został prawidłowo pouczony (vide: postanowienie Komornika k. 62 akt egzekucyjnych). Mimo tego, powód nie skorzystał z możliwości zaskarżenia postanowienia komornika. Zatem, wobec niewykorzystania możliwości dochodzenia zwrotu wyegzekwowanych kosztów egzekucyjnych w drodze wniesienia właściwych środków zaskarżenia, roszczenie powoda należało uznać za nieuzasadnione.

W oparciu o przedstawione okoliczności faktyczne Sąd nie doszukał się podstaw do zasądzenia kosztów egzekucji na innej podstawie prawnej, w szczególności na podstawie przepisów o czynach niedozwolonych.

Z uwagi na bezzasadność żądania głównego w zakresie kwoty 311,44 złotych, nie ma podstaw do domagania się zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie.

Jeśli natomiast chodzi o kwestię żądania odsetek, to w tym kontekście istotne jest ustalenie momentu, w którym spełnione na podstawie prawomocnego - następnie uchylonego wyroku - świadczenie stanie się nienależne. Sąd podziela pogląd prawny Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 13 kwietnia 2011r., V CSK 332/10, L., iż „pojęcie odpadnięcia prawnej podstawy świadczenia łączy się z konkretną podstawą prawną w ramach wykonania zobowiązania, tworzącego tytuł prawny dla tego działania. Roszczenie o zwrot takiego świadczenia powstaje jedynie w wypadku ostatecznego i trwałego odpadnięcia podstawy prawnej, a nie powstaje w razie przejściowego jej odpadnięcia. W przypadku spełnienia świadczenia na podstawie orzeczenia sądowego, nieprawomocnego lub prawomocnego, następnie uchylonego, nie dochodzi do powstania roszczenia, jeżeli sprawa jest nadal w toku. Dopiero prawomocne zakończenie sprawy i oddalenie powództwa oznacza odpadnięcie podstawy wzbogacenia wobec braku tytułu prawnego wzbogacenia”.

W rozpatrywanym przypadku do zakończenia postępowania, w ramach którego wydano pozwanemu tytuł wykonawczy przeciwko powodowi, doszło dopiero w dniu 21 kwietnia 2021 roku. Jak wynika z akt sprawy I C 152/21 Sądu Rejonowego w Opocznie postanowienie o umorzeniu postępowania zostało doręczone B. (...) w dniu 26 kwietnia 2021 roku, a zatem w stosunku do pozwanego funduszu sekurytyzacyjnego orzeczenie uprawomocniło się w dniu 5 maja 2021r. Pozwany dokonał zwrotu na rzecz powoda kwoty 3.399,01 złotych niezwłocznie, bo już w dniu 7 maja 2021 r.

Z powyższego wynika, że powód wytoczył niniejsze powództwo przedwcześnie, nie czekając na ostateczny wynik postępowania rozpoznawczego. Stąd też należało uznać, że pozwany nie pozostawał w opóźnieniu z zapłatą kwoty 3.399,01 złotych. W konsekwencji, także w odniesieniu do żądania zapłaty kwoty 3.399,01 złotych powód winien zostać uznany za stronę przegrywającą niniejszy spór.

Z powyższych względów – na podstawie art. 410 kc w zw. z art. 405 kc a contrario – powództwo podlegało oddaleniu.

O kosztach procesu Sąd orzekł na mocy art. 98 kpc i zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 917 zł, na którą składają się opłata za czynności fachowego pełnomocnika pozwanego w stawce minimalnej obliczonej od wskazanej w pozwie wartości przedmiotu sporu (900 zł) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa (17 zł).